

ויזרע יצחק

שנה טז'

<p>פרשת "עקב" הפטרה: "ותאמר ציון" יח' אב תשפ"ג</p>	<p>ויצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת י"ב 18:59 ת"א 19:16 ח"פ 19:06 כניסה יציאה ר"ת</p>	<p>20:15 20:14 20:48 20:48 20:51</p>
---	---	--	--

הגיגים לפרשת השבוע

"והיה עקב תשבעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם" (דברים ז' יב)

מבאר ה"אלשיך" הקדוש ש"משפטים" אלו דברים שגם בלי מצות התורה היה עושה אותם האדם מדעתו, אם כך, לכאורה לא מגיע לאדם שכר על זה, על כן אמר הכתוב "את המשפטים האלה", כי אין צריך לומר "חקים" ו"מצות" אלא אפילו "משפטים", שהדעת מחייבת אותם, בכל זאת יש לכם בהם את כל האושר הגדול אשר אומר אליכם. ושמה תאמר, הלא גם מבלי מצות התורה היה האדם עושה אותם, כי הם הישרות להתנהג בהם לתווך שלום במשפטי צדק, לכן אמר הכתוב "האלה", לומר, שמה שהקב"ה מחזיק טובה לעושה משפטיו הוא להיותם "האלה". כי יכול האדם לומר שכל כוונת הקב"ה ב"משפטים" הוא על מנת ליישר בהם את הבריות, שלא יבלע איש את רעהו, ואם כן, מה זה משנה לקב"ה אם נתנהג במשפטי התורה או שנעדיף את משפטי דתות אחרות העשויות על ידי חכמי הגוים בשום שכל, כי גם בהם איש על מקומו יבא בשלום. על כן באה "תורת ה' תמימה" ואומרת שמה שהקב"ה מחזיק לכם טובה הוא כי "תשמעון את המשפטים האלה", ולא תאמרו שגם בזולת אלה תהיה הנהגת בני האדם עולה יפה. ויען אשר אתם מניחים את המשפטים זולת אלו, ותשמעון את אלה בייחוד על כן שכרם הרבה מאד.

"והיה עקב תשבעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם" (דברים ז' יב)

מבאר רבי אלימלך מליזנסק ב"נועם אלימלך" שהכתוב "עקב" מרמז על האנשים שאין להם שכל ובינה להשיג את גדולת הבורא ועבודתו השלימה לעבדו באמת ובשלימות, אבל כיון שהם מחברים את עצמם אל אנשי הצדק והאמת היודעים ומכירים את גדולת הבורא ועובדים אותו באמת, וזה נחשב להם כאלו גם הם עשו את עבודתם שלימה כמו הצדיקים השלמים. וזו כוונת הכתוב "היה עקב תשמעון את המשפטים האלה" שהאנשים הפחותים בשכלם ישמעו ויחברו את עצמם אל אותם הצדיקים היודעים "את המשפטים האלה" ואז נחשב להם כאילו "ושמרתם ועשיתם אותם".

"א-להי הא-להים ואדני האדונים" (דברים י' יז)

מבאר ה"אור החיים" הקדוש שכוונת הכתוב "א-להי הא-להים" היא שהקב"ה הוא הא-להים של המלאכים הנקראים גם הם א-להים, דכתיב "ויבואו בני הא-להים" (איוב א' 1), וכוונת הכתוב "אדוני האדונים" הוא לשליטים בעולם התחתון, כמו שאומר הכתוב "דבר האיש אדוני הארץ" (בראשית מב' ל), מוסיף ה"אור החיים" ומסביר שהכתוב הוצרך לפרט גם את האדנות על התחתונים כדי להודיענו שאין ביד האדונים של מטה את הבחירה לעשות ככל חפצם ורצונם, אלא הקב"ה אדון עליהם להטות את דעתם לאשר יחפוץ, כמאמר הכתוב "לב מלך ביד ה'" (משלי כא' א)

"את ה' א-להיך תירא אתו תעבד ובו תדבק" (דברים י' כ)

ה"משך חכמה" מבאר, שיש ביטחון מוסרי, כמו ביטחון של העם במלך שידאג לכל מחסורם, ויש ביטחון טבעי, כביטחון אשה בבעלה שידאג לכל מחסורה, ויש ביטחון חזק יותר והוא כביטחון הבן באביו המלך, שידאג לו ויזמין את כל מחסורו. כי הקב"ה מרגיש ויודע את צרכי הנבראים יותר ממה שהם יודעים על עצמם, והוא בעל היכולת האמיתית והנצחית. ואם האדם יקיים את הכתוב ו"בו תדבק", וידבק בהשגחה העליונה, הוא ירגיש שהקב"ה מרגיש בענייניו יותר מאשר האדם מרגיש על עצמו, ואז האדם ישב בטח ושקט ואינו דואג מאומה לענייניו, כי מה תועיל כל השתדלותו כנגד יכולת הבורא שבו הוא דבק.

"נר ה' נשמת אדם" העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זצ"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

אריה שור בן נפתלי ומינה ז"ל נלב"ע יב' אדר תשפ"ג יוסף שלום בן סמרה נלב"ע כג' אב
סימונה בן חמו בת מו"ל נלב"ע כא' אב איריס בן שבת בת מלכה נלב"ע כא' אב

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
תנצב"ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"והיה עקב תשמעון" (דברים ז' יב)

מבאר רבי אברהם סבע ב"צורור המור" שהפרשה הקודמת מסיימת במילים "ושמרת את המצוה ואת החוקים ואת המשפטים" (דברים ז' יא). ובני ישראל לא ידעו מה מהות השמירה הזאת. בא הכתוב ואמר "והיה עקב תשמעון". להורות שהכל תלוי בשמיעה, כאמרו "שמעו ותחי נפשכם" (ישעיה נה' ג) ואמרו חז"ל שלאחר שבני ישראל אמרו "נעשה ונשמע", הם עשו את העגל ואיבדו את "נעשה". אמר הקב"ה שמרו לפחות את "נשמע" ודומה עלי כאלו שמרתם "נעשה ונשמע". וזה עניין "והיה עקב תשמעון", שבא מיד לאחר "ושמרתם ועשיתם אותם". כי "שכר מצוה מצוה", ובשכר השמיעה תבואו לידי שמירה ועשייה.

"ונתן מלכיהם בידך" (דברים ז' כד)

"אמר רבי יהושע בן לוי: גידועי עבודת כוכבים קודמים לכיבוש ארץ ישראל, כיבוש ארץ ישראל קודם לביעור עבודת כוכבים" (עבודה זרה מה:)

לומדים מכאן שבני ישראל הצטוו על גידוע ושיבור העבודה הזרה מיד כשיבואו לארץ, ולאחר כיבוש הארץ הם ישרפו את העבודה הזרה. מסביר ה"פנים יפות" על פי מה שאמרו חז"ל במדרש שאין הקב"ה נפרע מן האומה עד שיפרע מאלהיה תחלה, שנאמר "יפקוד ה' על צבא המרום במרום" (ישעיה כד' כא), והטעם הוא מפני שכל השרים של האומות, חיותם והשפעתם לאומתם נובעת מיניקת הקדושה, וצריך בתחילה להפסיק את יניקתם וזה על ידי גידוע ושיבור העבודה הזרה, שכשם שגידעו אותם מלמטה, כך נפסק היניקה מן השר שלהם מלמעלה. וכך מצאנו במצרים שנאמר "הוציאך ה' א-להיך משם ביד חזקה ובזרוע נטויה" (דברים ה' טו), וונאמר בהגדה של פסח "ביד חזקה זו הדבר וזרוע נטויה זו החרב" של מכות בכורות, כי במכת דבר, שהוא מכה החמישית, לפי רש"י כבר נכנע פרעה, אלא שה' חיזק את לבבו, והטעם בזה הוא שהעבודה הזרה במצרים היתה במקנה הצאן, וכיון שנפרע מאלהיהם במכות דבר כבר הותש חילו של פרעה, וביטל את העבודה מאבותינו במצרים, אבל גמר ביטול העבודה הזרה שלהם היה בשעת מכת בכורות כדכתיב "ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים" (שמות יב' יב), והוא ממש דוגמת גידוע ושיבור הפסילים קודם הכיבוש, ושריפת העבודה הזרה לאחר הכיבוש.

"ישם בות אהרן" (דברים י' ו)

מבאר ה"חזקוני" שכוונת הכתוב "שם מת אהרן" היא "אז מת אהרן" כמו שכתוב "משם רועה אבן ישראל" (בראשית מט' כד) שפירושו "מאז". במדרש מובא הסבר נוסף שאומר שמתוך שהיה קברו של אהרן בראש ההר, היו רואים את קברו לאורך כל שמונה המסעות שחזרו עד שבאו למוסרה שנעלם מהם קברו של אהרן, וחיידשו שם צער גדול על אביו ונדמה היה להם שמת שם היינו דכתיב "שם מת אהרן" ודבר זה גרם להם לחזור שמונה מסעות.

"ואנכי עמודתי בהר" (דברים י' י)

מובא ב"דעת זקנים מבעלי התוספות" שמטרת העליה להר היתה לקבל את הלוחות האחרונות ולהרבות בתחנונים לפני הקב"ה שימחל על העון לגמרי שנאמר "וישמע ה' אלי גם בפעם ההיא" ומחל לגמרי על העון, והיה זה ביום הכפורים שאמר "סלחתי כדברך" (במדבר יד' כ) לכן הוקבע אותו היום להיות ליום של מחילה וכפרה לישראל.

כי יש מאה ועשרים יום ממתן תורה עד יום הכפורים, כיצד? בששה בסיון ניתנה התורה, בשבעה בסיון עלה משה לקבל את הלוחות הראשונים, ושהה שם מ' יום (לא כולל את אותו היום, לפי שאין לילו עמו) וירד בשבעה עשר בתמוז, ובאותו היום השתברו הלוחות, למחרת, שבשמונה עשר בתמוז עלה משה להתפלל על מעשה העגל, ושהה שם ארבעים יום, שנאמר "ואתנפל לפני ה' ארבעים יום כראשונה" (דברים ט' כה) שנשלמו בכ"ח באב, אז אמר ה' למשה "פסל לך ועלה אלי" (שמות לד' א) בכ"ט, ואמר להם לישראל למחר ביום שלשים באב שהוא ראש חודש אלול שיתקעו שופר כדי שלא יטעו בירידתו כמו שטעו בפעם הראשונה, וזכר לדבר אנו תוקעין ביום ר"ח אלול שהוא יום שלשים באב, שלעולם אנו עושין ראש חודש אלול שני ימים, ושהה שם ארבעים יום שנאמר "ואנכי עמודתי בהר כימים הראשונים" ושלמו ביום הכפורים. כיצד? יום אחד מאב וכ"ט מאלול הרי שלשים, ועשרה מתשרי הרי ארבעים.

"ועתה ישראל מזה ה' א-להיך ע"אל מעמך כי אם ליראה" (דברים י' יב)

מבאר רבי לוי יצחק מברדיצ'ב ב"קדושת לוי" שהקב"ה נתן לישראל את המצוות, ואין לשום אדם בעולם רשות להוסיף עליהם ולא לגרוע מהם שנאמר: "לא תספו על הדבר אשר אנכי מצוה אתכם ולא תגרעו ממנו" (דברים ד' ב), דהיינו לא להוסיף או לגרוע במצוות תפילין או ציצית, וכן בשאר המצוות, אבל במצוות ה"יראה" יש לאדם רשות להוסיף עליה, וגם האדם מחויב להוסיף עליה, ולהתקדם בבחינות היראה, בתחילה האדם משיג את פחד המלאכים, הבחינה השנייה שהוא משיג את פחד השרפים, וכן פחד החיות, וכן פחד כסא הכבוד עד אין סוף, בזה רשאי האדם להוסיף.

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם: פורטונה בן חמו בת סימונה, אליס מורלי בת לאה, שולה לוי בת גורג'יה, ענת בת שולה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מוטי נאור בן צביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:

שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים "לחנוכת בית" ו"ברית יצחק"

לכירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492